

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

תאריך: י"א באב, תשי"ע 22/07/2010

סומן: א-10-8029

בפנייתך אלינו אנא ציין מטען ונלע

לכבוד,

ד"ר יובל שטייניץ

שר האוצר

ירושלים

פרופי איתן ששינסקי

יו"ר הוועדה לבחינת המדיניות

בנושאי משאבי נפט וגז בישראל

ירושלים

מר שאול צמח

מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות

ירושלים

מר יהודה נסרדישי

מנהל רשות המסים

משרד האוצר

ירושלים

פרופי יוגין קנדל

ראש המועצה הלאומית לכלכלה

ירושלים

ד"ר אודי ניסן

הממונה על התקציבים

משרד האוצר

ירושלים

ד"ר יעקב מימרן

הממונה על חיפושי הגז והנפט

משרד התשתיות

ירושלים

נכבדי שלום רב,

הנדון: הבעת עמדה על מדיניות תמלוגי הגז בישראל

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: התנועה) הריני פונה אליכם כדלקמן:

מכתב זה עניינו הבעת עמדה בפני הוועדה לבחינת מדיניותה הפיסקאלית של מדינת ישראל בנושאי משאבים טבעיים ובפרט גז ונפט, אשר הוקמה ביום 12.4.2010, ולאור קריאת הוועדה להבעת עמדה על ידי הציבור.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في اسرائيل

במכתב זה נתייחס לארבעה מישורים: הצעת מנגנון לקביעת שיעור תמלוגי הגז, הצורך בהיותם של ההסכמים פומביים, הצורך במכרז והצורך בשקיפות בעבודת הוועדה, והכול כפי שיפורט להלן:

1. כידוע, שורת הגילויים האחרונים של משאבי גז ניכרים בחופי ישראל מגדילה את סיכוייהם של היזמים הפרטיים למצוא מאגרים מסחריים ומשכך גם מחייבת שקילה מחדש של הצורך בתמריצים משמעותיים מצד המדינה כמו גם את המדיניות הכללית בתחום זה.
2. כפי שצינו במכתבנו לחברי הוועדה מתאריך 21.6.2010 (להלן: מכתבנו), התנועה רואה חשיבות רבה בחקמת הוועדה המקצועית, אשר ביכולתה לגבש עמדה נטולת פניות המגובשת על סמך מידע מהימן, מחקר השוואתי מקיף, וחוות דעת מקצועיות.
3. כפי שעולה מפרסומים בתקשורת, נשקלו מספר מנגנונים להסדרת הרווחים בין המדינה לבין הזכייניות, וביניהם העלאת התמלוגים והמיסוי.

מנגנון המבוסס על שיעור הסיכון

4. התנועה מבקשת, כי נוסף למנגנונים אלו תישקל האפשרות להטמיע מנגנון לפיצוי היזמים אשר יתבסס על שיעור הסיכון הטמון בפרויקט.

כך, נהוג במקרים רבים להתבסס על הערכת הסיכון בקביעת שיעור התשואה. למשל, אג"ח ממשלתי הוא בעל סיכון נמוך ונחנה מתשואות נמוכות, ולעומתו במניות של חברות המתעסקות מפרויקטים בעלי סיכון גבוה נהנים המשקיעים מתשואה גבוהה. בקשת מצבי הביניים של מנגנון זה, ניתן למנות גם אג"ח קונצרני או מניות. לדעת התנועה, מנגנון זה, גם אם יתמחר את שיעור הסיכון של היזמים כשיעור סיכון גבוה מאוד, עדיין ישאיר את מירב הנכסים בידי המדינה, ומאידך יהיה הוגן גם כלפי המשקיעים ויאפשר להם להחזיר את השקעתם ואף ליהנות מרווח נאה והוגן.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel | الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

פומביות הסכמים

5. נוסף על כך, התנועה מתכבדת להציע כי כלל ההסכמים שנחתמו ואשר יחתמו בין המדינה לבין יזמים או אנשי עסקים או כל גוף אחר לכל הנוגע למשאבי מים והסכמים אחרים יהיו פומביות ויד שתתאפשר ביקורת ציבורית ומשפטית.

חובת מכרז

6. עוד, מבקשת התנועה להציע כי כל הסכם שייערך מכאן והלאה בין מדינת ישראל לבין יזמים ו/או משקיעים ו/או כל גוף אחר בכל הנוגע למשאבי הגז והנפט ייעשה באמצעות מכרז. לדעת התנועה, מכרז הוא המנגנון ההולם ביותר התואם את חובת ההגינות של המדינה, הן משום שהוא עולה בקנה אחד עם עקרון השוויון, והן משום שבהתייחסות למשאב יקר ערך כמו גז, זהו המנגנון שיביא ליעילות והחיסכון המיטביים.

שקיפות

7. עוד, כפי שטענו במכתבנו, למדה התנועה מפניות שהגיעו לידיה, וכן מכתבות עיתונאיות כי, ככל הנראה, מופעל מסע לחצים כבד על פעילות הוועדה, על ידי גורמים שונים, חלקם בעלי אינטרס כלכלי בתוצאות מסקנותיה. בשל פרסומים אלו, מבקשת התנועה להדגיש את חשיבות פעולתה של הוועדה באופן מקצועי, נטול פניות, תוך שקילת אינטרס הציבור בלבד.

8. כחלק מעניין זה, טענו במכתבנו כי ראוי שגורמים בעלי עניין, אשר פונים לחברי הוועדה באופן ישיר או עקיף, יחויבו למסור את פנייתם בכתב או כי פנייתם תתועד בפרוטוקול הוועדה, וזאת על מנת להבטיח שקיפות מלאה בעבודת הוועדה ולהבטיח כי מכלול העמדות לא רק ישמע אלא גם יראה.

9. לדעת התנועה, כפי שהובעה במכתבנו, לעבודת הוועדה בשקיפות וללא התערבות גורמים זרים חשיבות מכרעת, שכן הדבר יבטיח כי עבודת הוועדה לא רק תעשה במקצועיות אלא גם תשולל כל מראית עין של התערבות גורמים בעלי עניין.

10. התנועה מבקשת להזכיר, כי המדובר במשאבים טבעיים אשר למדינה זכות מוקנית בהם וכי המשמעות הכלכלית של המלצות הוועדה על קופת המדינה הינה משמעותית ביותר.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في اسرائيل

11. לסיום התנועה מבקשת בזאת לחזק את ידי חברי הוועדה במלאכתם המקצועית, ומקווה כי המלצות הוועדה יביאו לכדי הסדרה מהירה ונאותה של אופן השימוש במשאביה התת-

מחלקת כלכלה ומחקר

נילי אבן-חן, עו"ד

מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

בכבוד רב,

נגה בליקשטיין

מחלקת כלכלה ומחקר